

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJE

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 6. studeni 2019.

[Multimedia]

„Što dakle ne poznajete, a štujete, to vam ja navješćujem“ (Dj 17, 23).

Pavao na Areopagu: primjer inkulturacije vjere u Ateni

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Nastavljamo „putovanje“ s knjigom Djela apostolskih. Nakon kušnji što ih je proživio u Filipima, Solunu i Bereji, Pavao je stigao u Atenu, u samo srce Grčke (usp. *Dj 17, 15*). Ovaj grad, koji je živio u sjeni drevne slave unatoč političkoj dekadenciji, još je uvijek čuvao primat u kulturi. Ovdje Apostol „ogorči se... u duši promatrajući kako je grad pokumiren“ (*Dj 17, 16*).

Međutim, taj „utjecaj“ poganstva umjesto da ga natjera na bijeg, potiče ga da stvori most za dijalog s tom kulturom.

Pavao se odlučuje dobro upoznati grad i tako počinje obilaziti najznačajnija mjesta i osobe. Ide u sinagogu, simbol života vjere; ide na trg, simbol gradskog života; i odlazi na Areopag, simbol političkog i kulturnog života. Susreće Židove, epikurejske i stoičke filozofe i mnoge druge. Susreće sve ljude, ne zatvara se, upušta se u razgovor sa svima. Na taj način Pavao promatra kulturu i ambijent grada Atene „kontemplativnim pogledom“ koji otkriva „Boga koji stanuje u njegovim kućama, na njegovim ulicama, na njegovim trgovima“ (*Evangelii gaudium, 71*).

Pavao ne gleda grad Atenu i poganski svijet s neprijateljstvom nego očima vjere. I to nas potiče zapitati se o načinu na koji mi gledamo na naše gradove: promatramo li ih ravnodušno? S prezirom? Ili s vjerom koja prepoznaje Božju djecu usred bezimenog mnoštva?

Pavao bira pogled koji ga potiče premostiti jaz između evanđelja i poganskog svijeta. U srcu jedne od najpoznatijih institucija drevnog svijeta, Areopaga, on odjelotvoruje izvanredan primjer inkulturacije poruke vjere: naviješta Isusa Krista idolopoklonicima i to ne čini tako da ih napada, nego postajući „pontifeks, graditelj mostova“ (*Homilija u Svetoj Marti*, 8. svibnja 2013.).

Pavao za polazište uzima žrtvenik u gradu posvećen „Nepoznatom Bogu“ (*Dj 17,23*) – bio je ondje žrtvenik s natpisom „Nepoznatom Bogu“; nije bilo nikakve slike ili lika, ništa, samo taj natpis. Polazeći od te „pobožnosti“ nepoznatome bogu, ne bi li se uživio u svijet svojih slušatelja, on izjavljuje da Bog „živi među građanima“ (*Evangelii gaudium*, 71) i „ne skriva (se) onima koji ga traže iskrena srca, premda to čine nasumce“ (ibid.). Upravo tu prisutnost Pavao nastoji otkriti: „Što dakle ne poznajete, a štujete, to vam ja navješćujem“ (*Dj 17, 23*).

Kako bi otkrio identitet boga kojem se Atenjani klanjaju, Apostol polazi od stvaranja, to jest od biblijske vjere u Boga objave, kako bi došao do otkupljenja i suda, to jest do kršćanske poruke u pravom smislu riječi.

Pokazuje nesrazmjer između veličine Stvoritelja i hramova koje je čovjek sagradio te objašnjava da se Stvoritelj uvijek daje objaviti da ga svatko može pronaći.

Na taj način Pavao, prema lijepom izrazu pape Benedikta XVI., „naviješta Onoga koga ljudi ne poznaju, a ipak ga poznaju: Nepoznatog-Poznatog“ (Benedikt XVI., *Susret s predstavnicima svijeta kulture u Collège des Bernardins*, 12. rujna 2008). Zatim poziva sve da se izdignu iznad „vremena neznanja“ i da se odluče za obraćenje budući da će naskoro doći sud. Pavao na taj način polazi do *kerygme* i aludira na Krista, ne spominjući ga, i definira ga kao „Čovjeka kojega (Bog) odredi, pred svima ovjerovi uskrisivši ga od mrtvih“ (*Dj 17,31*).

I tu se javlja problem. Pavlova riječ, koja je do sada sugovornike ostavljala bez daha – jer je to bilo zanimljivo otkriće –, nailazi na zapreku: Kristova smrt i uskrsnuće izgledaju kao „ludost“ (*1 Kor 1, 23*) i nailazi na podsmijeh i porugu. Tada se Pavao udaljava: naizgled je njegov pokušaj doživio neuspjeh, no, naprotiv, neki prijanjaju uz njegovu riječ i otvaraju se vjeri. Među njima jedan muškarac, Dionizije, član Areopaga, i jedna žena, Damara. Evanđelje također u Ateni pušta korijenje i brzo se prenosi u dva glasa: muškom i ženskom!

Molimo i mi danas Duha Svetoga da nas nauči graditi mostove s kulturom, s onima koji ne vjeruju ili s onima čije je vjerovanje različito od našega. Uvijek graditi mostove, uvijek ispružene ruke, bez agresivnosti. Molimo ga za sposobnost da s osjetljivošću inkulturiramo poruku vjere, spuštajući na one koji ne poznaju Krista kontemplativni pogled, nošen ljubavlju koja unosi toplinu i u

najtvrdokornija srca.

Na kraju pozdrava talijanskim hodočasnici

Neka mjesec studeni, posvećen sjećanju i molitvi za pokojne, bude za sve prilika za ponovno razmišljanje o smislu ljudskog postojanja i vječnome životu. Neka to vrijeme bude poticaj da se shvati da život ima veliku vrijednost ako se živi kao dar, ne samo sebi samima, nego i Bogu i bližnjemu.

©Copyright - Libreria Editrice Vaticana